

Naša Komunika

GLASILO OBČINSKEGA ODBORA SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA VIČ - RUDNIK

Leto I.

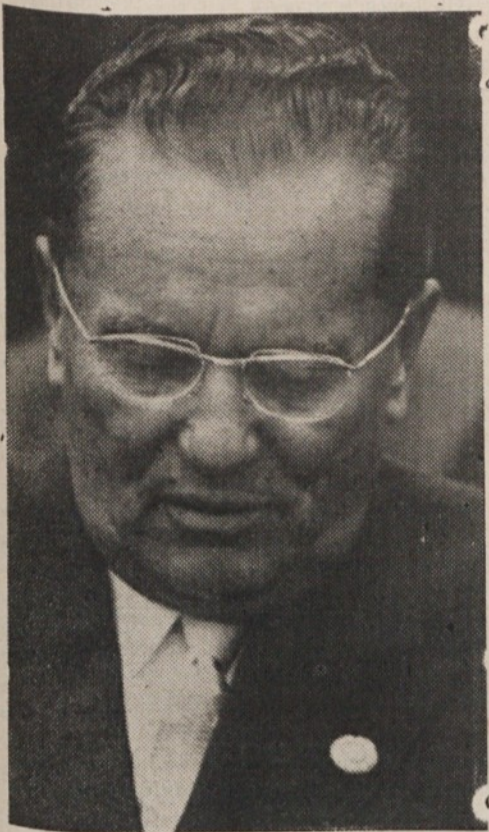
Ljubljana, 5. oktobra 1961

Številka 8

Tvoja beograjska konferenca

Morda bo tisti dan, ko boš to bral, lep jesenski dan in zadovoljen se boš vračal z dela. A vsega bi bilo v hipu konec, če bi se v tvoji bližini raztresla atomska bomba.

Smešno, nesmiselno! — boš morda rekel. In podobno bi rešili po vsem svetu tudi drugi ljudje, kajti vsepovsod radi živijo in se jim to zdi povsem naravno. Pa vendar je ta neposredna nevarnost možna. In kar je še bolj strašna nesmisel, je to, da grozi človeku vsak trenutek nevarnost, ki je odvisna prav od njega samega.

njim kolonialnim narodom, in ki so pripravljeni enakopravno sodelovati v mednarodni areni za doseg splošnega blagostanja. Ze vrsta pozdravnih pism in brzojav, ki je prihajala med zasedanjem v Beograd z vseh strani, dokazuje, da so beograjsko konferenco imeli za svojo tudi premnogi v tako imenovanih blokovskih deželah razklanega sveta.

Se bolj pomembna pa je seveda ta konferenca za nas Jugoslovane. Ne samo zaradi tega, ker je bila v našem Beogradu, v katerega so bile, hočeš ali nočeš, uprte oči vsega človeštva. Še bolj dragoceno za nas same je to, da je to široko mednarodno srečanje raznih narodov, ki se danes prebujajo, v celoti manifestativno potrdilo pravilnost naše dosedanje poti. Duh razpravljanja na beograjski konferenci in zaključni sklepi v obeh deklaracijah so dejansko tisto, za kar se je Jugoslavija borila že med narodnoosvobodilno vojno, kar je zagovarjala v vsem času svoje povojne socialistične graditve ter nastopanja v OZN in drugih mednarodnih odnosih. Povsem upravičeno je zato predsednik Tito v svojem govoru ugotovil, da smo bili pred leti, ko se nismo hoteli ukloniti niti Vzhodu niti Zahodu, dejansko sami na težavni poti neodvisnosti in koeksistence, da pa gre danes po tej poti že najmanj ena tretjina vsega človeštva in da je koeksistenca v svoji aktivni obliki praktično edina rešitev pred vojno.

Čim hujša orožja si izmišlja človek, čim večje so gospodarske sile, ki se grmadijo v posameznih deželah, čim

večje so razlike, ki nastajajo med posameznimi področji sveta, tem nevarnejša je politika blokov. Če se sproži plaz, bo vseeno, kateri norec je prvi pritisnil na gumb, kajti atomska vojna bo prinesla konec za vse. Nevezane dežele so zato danes moralna vest človeštva in beograjska konferenca je njihov glas. Toda s svojim številom postajajo te dežele tudi vse bolj upoštevane vredna materialna sila, preko katere tudi drugi v bodoče ne bodo mogli. In to se tudi že danes v vsakdanji politiki in dogajanju na svetu pozna, in se bo poznalo še bolj.

Toda morda si pri tem le dejal: A koliko vse to stane? Predvsem je za tako konferenco sleherni izmed udeležencev nekaj prispevala, drugič pa je vsaka naložba za mir še neznansko cenejša kot oboroževanje ali pa celo vojna.

Beograjska konferenca, ki je po zašlugu Jugoslavije kot edine evropske dežele znova vzpostavila zaupanje med kontinenti in ljudmi vseh barv in različnih tradicij, bo s svojimi blagodejnimi posledicami še dolgo ostajala svetel in velik dogodek v korist miru, svobode in blagostanja na svetu, v prid vsega, kar si prav gotovo želiš tudi ti.

A kot je bila zato beograjska konferenca v bistvu ne samo konferenca petindvajsetih držav, ampak tudi tvoja konferenca, tako bodo tudi njeni sklepi lahko uresničeni samo tedaj, če bomo za njimi stali mi vsi. Tudi ti!

Bogdan Pogačnik

Prizadevanja v Tednu otroka so bila nov prispevek k proslavi 20. obletnice vstaje naših narodov, k spominu na osvobodilni boj naših narodov, ki je ustvaril pogoje za srečnejše življenje mladih rodov.

Telesna kultura - važen člen družbenega življenja

Prvi kongres telesne kulture Slovenije, ki je bil letos v Ljubljani, je jasno in določno nakazal potrebo naše mladine in delovnih ljudi nasploh po izživiljanju v telesni kulturi. Le-ta je postala nujna življenjska potreba, saj je dokazano, da krepi zdravje in da usposablja ljudi za napore na delovnih mestih, ter pri obrambi domovine. Zato ni nič čudnega, če se je za rast in razvoj telesne kulture začela zanimati tudi naša ljudska oblast ter družbeno-politične organizacije.

Zakaj? Vse več in več naših ljudi, od najmlajših do starejših, čuti potrebo po zdravem, koristnem razvedrilu, mladina ob žogi in različnih igrah, starejši pa v rekreacijskem športu. Za vse to pa je treba zagotoviti primerne pogoje, ki jih vedno bolj narekuje vse širši in nenehni razvoj telesne kulture pri nas.

Prav iz teh razlogov je kongres slovenske telesne kulture nakazal veliko vlogo naših osnovnih oblastvenih enot in organov, občinskih ljudskih odborov, ki naj bi prevzeli skrb za telesno-vzgojno dejavnost na svojih področjih

ter omogočili športnim društvom, klubom in kolektivom, zlasti pa tudi šolski telesni vzgoji, primeren razvoj in mesto, ki jim gre v okviru našega družbenega življenja. Pobudniki teh akcij naj bi bile zlasti organizacije SZDL, ki jim je poverjena skrb nad splošnim družbenim izžvljenjem.

Nič čudnega torej ni, da se je — med prvimi v Sloveniji — lotila reševanja tega perečega problema tudi organizacija SZDL občine Vič-Rudnik, ki je 15. septembra sklicala konferenco o problemih telesne kulture v okviru občine, prišla do nekaterih konkretnih ugotovitev in dala nekatere napotke za izboljšanje trenutnega položaja. Ze naslednji dan pa je sledila tudi prva akcija občinskega odbora, ki je na seji obeh zborov zelo podrobno razpravljala o nakazanih vprašanjih, ki tarejo telesnokulturne organizacije in delavce v občini Vič-Rudnik. Obe začetki akciji je treba pozdraviti, ker po vsem tem, kar smo zvedeli, ne bo ostalo le pri začetku, ampak bodo storjeni — v doglednem času in ob danih materialnih ter drugih možno-

stih — primerni ukrepi za večji razvoj telesnokulturne dejavnosti na področju občine Vič-Rudnik.

V čem pa so ti problemi in kako jih je moč rešiti? Poglejmo!

Predvsem je treba ugotoviti, da pri ObLO doslej ni bilo nobenega sklada za pospeševanje telesne kulture, ki bi usmerjal razdeljevanje finančnih sredstev in skrbel tudi za njihov dotok iz gospodarskih organizacij ter iz drugih virov. Zato so v posamezne klube dotekala in še dotekajo sredstva nekontrolirano, klubi pa s plačevanjem igralcev stremijo za lažno kvaliteto. Tisti, ki so bliže tem sredstvom ali, ki jih pridobijo s pomočjo osebnih poznanstev, seveda laže živijo in delajo, vsi ostali pa so odvisni od drobtin, ki jih po svojih močeh razdeli vsako leto ObLO. To pa slednjim seveda ne zadostuje in tako lahko govorimo bolj o životarjenju kot pa o primernem delu. Posledica tega pa je strah pred materialnimi težavami in društva ostajajo brez prepotrebnih organizacijskih delavcev, obstoječa šol-

(Nadaljevanje na 2. strani)

„Naša komuna“ mora postati zanesljiv posredovalec in glasnik naših misli

Minilo je le nekaj mesecev odkar je bila natisnjena prva številka glasila občinskega odbora SZDL naše občine. „Naša komuna“.

Zaradi novih pogojev življenja in dela v komuni se je uredništvo odločilo, da dá glasilo še bolj pestro in sodobno obliko.

Ze takoj v začetku si je uredništvo „Naše komune“ naložilo številne naloge v zvezi z izhajanjem, vsebino in poslanstvom glasila med našimi občani. Po več mesečnem izhajanju našega glasila je že mogoče oceniti uspehe in prizadevanje uredništva.

Ker izhaja „Naša komuna“ enkrat mesečno in ker je bil njen prostorninski obseg dokaj omejen, je uredniški odbor že poskušal uvesti nekaj stalnih rubrik, manjši del pa je posvetil raznim vestem in dopisom. S prehodom časopisa od treh na štiri kolone pa bo mogoče naš časopis tehnično še dopolniti in uvesti nove stalne rubrike.

Zavedamo se, da bi v našem mesečniku morali objavljati mnogo več vesti iz raznih področij družbeno-političnega življenja v naši občini.

Daljše razprave in reportaže so v določenih primerih sicer koristne, če nudijo prijetno branje. Tega se naše uredništvo dobro zaveda in skuša posredovati najprimernejše sestavke. Dokaj brezuspešna pa so bila dosedanja prizadevanja, da bi v „Naši komuni“ objavljali čimveč najrazličnejših vesti, krajših razprav, kritik in pohval. Večkrat smo bili zato naravnost prisiljeni objavljati daljše prispevke, kot bi bilo sicer treba. Večkratne prošnje uredništva za bolj množično sodelovanje naših bralcev, niso vzbudile dovolj živega odmeva; in prav zato so še vrzeli v tehnični in vsebinski podobi našega lista.

Uredništvo se tega zaveda in zato ponovno poziva svoje bralce in občane, da s svojimi prispevki z raznih področij — kjer pač žive in delajo — pripomorejo k zbolšanju „Naše komune“ in k njeni večji popularnosti. Le ob širokem sodelovanju bralcev bomo lahko dosegali takšno kvaliteto, da bo naše glasilo opravičilo svoj obstoj. S svojim prizadevanjem hoče namreč uredništvo zadovoljiti zares najširši krog bralcev in doseči, da bo list postal zanesljiv posredovalec in glasnik naših misli, prizadevanj in stremeljenj.

Telesna kultura

(Nadaljevanje s 1 strani)

ška športna društva pa vrh tega doslej sploh niso bila deležna nikakršne materialne pomoči.

Res je, da je občina Vič-Rudnik po razsežnosti med največjimi v Ljubljani, po zaledju v industriji pa najšibkejša. Kljub temu pa bo nujno treba zagotoviti materialna sredstva za razvoj telesne kulture.

Naslednji, zelo pereč problem pa je vzgoja naše mladine v šolah. Šoloobveznih otrok in mladine je okrog 5000, strokovno usposobljenih učiteljev za telesno vzgojo pa je na vsem področju le 10 (!) in še ti nimajo ustvarjenih pogojev za redno vadbo, ker pač primanjkuje telovadnic in je mladina navezana le na vreme, ki pa je prav v času šolskega leta od jeseni do spomladi najkrajše in najneugodnejše. Zanimivo a obenem nerazveseljujoče je, da v vsej občini ni nobenega štipendista, ki bi obiskoval srednjo ali visoko šolo za telesno vzgojo, niti ni zagotovljenih finančnih sredstev za različne priložnostne tečaje ali seminarje za telesno vzgojo. Tako ostaja iz leta v leto veliko število naših najmlajših brez prave telesne vzgoje, z izjemo tistih, ki so vključeni v različne telesnovzgojne organizacije. In še teh je malo, zakaj le vsak dvanajsti prebivalec občine se ukvarja s telesno vzgojo.

Tudi društva in klubi, ki jih je 26 s 4247 pripadniki, se ubijajo s pro-

Sindikalne podružnice naj pomagajo pri izdelavi pravilnikov

V zadnji številki našega časopisa smo skušali prikazati nekatere osnovne naloge, ki naj bi bile opravljene pred prehodom na poslovanje po ekonomskih enotah. III. plenum občinskega sindikalnega sveta je opozoril na to, da so si doslej v podjetjih dosti premalo prizadevali, da bi izdelali pravilnike o delitvi čistega dohodka, pravilnike o delitvi osebnih dohodkov ter pravila o pristojnostih organov delavskega samoupravljanja (to je CDS, ODS in svetov ekonomskih enot). Menimo, da še nismo dovolj storili s tem, da smo v nekaterih naših gospodarskih organizacijah izvolili obratne delavske svete oziroma svete ekonomskih enot; moramo še korak naprej. S tem ko smo dali pravico tem organom, da lahko samostojno sprejemajo in odpustajo delovno silo, skrbje za HTV službo, postavljajo proizvodne programe svojih enot ter še nekatere druge manjše pravice, še zdaleč nismo rešili bistvo problema. Nesmiselno bi namreč bilo, če bi organ, ki sicer odloča o proizvodnem programu ter se bori za njegovo izvedbo, ne imel pravice samostojno in vsestransko odločati tudi o rezultatih svojega dela.

Naš občinski sindikalni svet je anketiral 37 gospodarskih organizacij, ki so dolžne izdelati oba pravilnika o delitvi dohodka. Izdelalo in tudi sprejelo ju je doslej le pet gospodarskih organizacij. V 16 podjetjih so razpravljali o obeh pravilnikih, medtem ko se v 15 gospodarskih organizacijah sploh še niso lotili osnovnih priprav za izdelavo omenjenih pravilnikov.

Zaskrbljujoče pa je, da so skoraj povsod, kjer pripravljajo pravilnike doslej mislili le na izdelavo pravilnikov o delitvi čistega dohodka, skoraj nobene pozornosti pa niso posvetili izdelavi pravilnikov o delitvi osebnih dohodkov. Vprašanje rešujejo tako, da skušajo obstoječe tarifne pravilnike spreminjati, dopolnjevati in podobno. Ko smo pred sejo plenuma poizvedovali pri predsednikih sindikalnih podružnic kako poteka delo, je na vprašanja odgovorilo pozitivno samo 50% predsednikov, medtem ko ostali niso vedeli nič povedati, ali pa so dajali netočne podatke na pamet. Vse to dá misliti, da bo treba verjetno že pred obnimi zbori sindikalnih podružnic sporazumno z izvršnimi odbori zamenjati tiste predsednike, ki do sedaj

Množična telesna vzgoja - pogoj za kvalitetne dosežke

blemi materialnih sredstev, predvsem pa s pomanjkanjem prepotrebnih objektov za redno vadbo. Res je, da imajo mnoga društva svoje športne objekte, toda nekateri niso redno oskrbovani — ker pač ni sredstev za njihovo vzdrževanje — drugi pa so urejeni za silo ali priložnostno, da ne morejo trajno služiti svojemu namenu. Med temi društvi je tudi nekaj takšnih, ki se ukvarjajo z vrhunskim športom — Olimpija-Svoboda, PK Ljubljana, VK Savica — a ne morejo dovolj razviti kvalitete, ker sredstev enostavno ni, da ne govorimo o širšem vključevanju najmlajših v vrste društev, kjer bi prav lahko čez leta prišli do vrhunske kvalitete.

Vse to so dodobra premleli udeleženci konference SZDL ter seja zborov ObLO in videti je bilo, da imajo najboljše voljo pomagati pri reševanju naštetih problemov. Strinjali so se, kot trdimo tudi v uvodu, da je telesna kultura nujen sestavni del družbene dejavnosti ter važen člen vzgoje naše mladine in da ji je treba zagotoviti v resnici tisto mesto, ki ji v okviru naše socialistične družbe gre.

Zaradi tega se bo treba zavzeti za uresničitev prioritete reda, ki je bil sprejet v okviru osrednjega okrajnega sklada za pobijanje alkoholizma, ter tudi za potrebe občine Vič-Rudnik iz njega zagotoviti potrebna sredstva vsaj za gradnje in vzdrževanje osrednjih objektov: stadiona Svobode na Viču, novi, sedaj porajajoči se rekreacijski športni center ob Dolenjski cesti, kopališče Kolezija ter dom Partizana Trnovo. Le-ti so najpotreb-

nejši za nadaljnji razvoj telesne vzgoje na področju občine, da ne govorimo o telovadnicah za šole in društva, kjer naj bi v zimskih dneh dobila zatočišče naša mladina.

Čimprej bo treba urediti vse za vzgojo novih strokovnih kadrov za telesno vzgojo v šolah in tudi v društvih. Omogočiti jim je treba primerne strokovne tečaje in seminarje in v prihodnje gledati tudi na to, da bi izšolali v srednji ali visoki šoli za telesno vzgojo vsaj nekaj novih strokovnjakov. Na ta način se bo vsaj delno omilil problem pomanjkanja strokovnega kadra za redno šolsko telesno vzgojo.

Veliko bo k temu pripomogel sklad za pospeševanje telesne vzgoje, ki bo ustanovljen pri ObLO in ki mora čimprej najti pravo obliko in pravno osnovo ter začeti s svojo nalogo. V ta sklad naj bi se stekala finančna sredstva iz gospodarskih organizacij in iz občinskega proračuna; razdeljevali pa naj bi ga smiselno društvom in osnovnim organizacijam za njihove funkcionalne potrebe.

Če bodo dobili telesnovzgojni delavci, na čelu z občinskim svetom in z Občinsko zvezo za telesno kulturo, to osnovno pomoč, potem se je moč nadejati večjih uspehov na področju telesne kulture v občini Vič-Rudnik ter njenega nadaljnega napredka. Športniki in pripadniki vseh organizacij pa bodo lahko z večjim veseljem prišli za delo ter s svojim delom na tem področju, enako kot delavci v okviru drugih družbenih organizacij, utrjevali ugled občine Vič-Rudnik!

niso pokazali dovolj sposobnosti in volje za vodstvo organizacije.

Smo tudi mnenja, da razpravljajo o pravilnikih povečini le v preveč ozkem krogu ljudi. Hočemo poudariti, da je skrajno nepravilno, če ta ali oni pravilnik izdelajo kabinetno in ga potem predlože delavskemu svetu v dokončno potrditev.

Sledi, da bodo morale vse sindikalne podružnice organizirati široke razprave med članstvom kolektiva. Samo ob takšnem načinu ne bo bojazni, da bi morali pravilnike enkrat ali pa tudi večkrat dopolnjevati, oziroma spreminjati. Znano je, da je rok za izdelavo pravilnikov 31. XII. Da bi pa k pravilnikom lahko izrekla svoje mnenje in pripombe tudi ObSS in zbor proizvajalcev, bodo po sklepu III. seje plenuma občinskega sindikalnega sveta gospodarske organizacije izdelale pravila in pravilnike do konca oktobra. Občinski sindikalni svet apelira na vsa vodstva podružnic, da nudijo pri delu pomoč in tudi s tem opravičijo zaupanje kolektiva.

Jože Mesarič

Pred VII. kongresom LMS

Ob koncu septembra in v začetku novembra bodo v aktivih LMS naše občine letne konference. Letošnje konference bodo imele poseben pomen, saj bodo neposredno pred VII. kongresom LMS. Nanje se bo torej treba še prav posebno dobro pripraviti. Tematike, ki bo dala vsebino razpravam na konferencah je dovolj, saj se je v našem družbenem življenju zadnje čase zvrstila cela vrsta kvalitetnih sprememb. V šolah konference ne bodo mogle iti mimo šolske reforme, ki se pri nas še vse prepočasi uveljavlja, niti mimo novih sprememb v finansiranju, saj bodo te bistveno vplivale na izvajanje šolske reforme v naših osnovnih in srednjih šolah.

Tudi spremembe v gospodarstvu in vpliv novih gospodarskih instrumentov ne bi smeli ostati neobdelani v organizacijah LMS v podjetjih. Morali bodo temeljito analizirati vlogo mladih delavcev-upravljalcev pri uveljavljanju novih gospodarskih uprepov. Konference aktivov LM v podjetjih pa bodo morale spregovoriti tudi o drugih perečih problemih mladih ljudi. Doslej smo na primer še vse premalo storili, da bi rešili njihove stanovanjske probleme, ki so čestokrat velika ovira za dobro delo organizacije LMS.

Problem strokovnega izobraževanja je eden izmed osnovnih problemov v naših podjetjih, predvsem v tistih, ki zaposlujejo pretežno ne-kvalificirano delovno silo, ali sezonske delavce. Organizacije LM v teh podjetjih bodo morale odločneje zahtevati, uvedbo raznih tečajev za strokovno izobraževanje. Na konferencah tudi ne bodo smeli prezreti problemov učencev v gospodarstvu, saj njihov položaj še zdaleč ni povsod tak, kot bi moral biti. Dostikrat so še izpostavljeni samovolji mojstrov in pomočnikov. Tudi njihovo nagrajevanje ni povsod pravilno urejeno. So primeri, ko delajo na proizvodnih delovnih hmetih, a ne dobivajo take nagrade kot ostali delavci.

Eno leto, toliko časa zdaj delujejo klubi mladih v stanovanjskih skupnostih, je zelo kratka doba. Pokazali pa so se vendarle že prvi uspehi teh klubov. Treba pa bo še bolj jasno začrtati vlogo mladih v razvoju stanovanjskih skupnosti.

Na letnih konferencah bodo aktivni sprejemali tudi delovne programe za prihodnje obdobje. Če hočemo, da bodo programi sestavljeni na podlagi potreb in problemov v določenem kraju; potem bo nujno treba tesno sodelovati z organizacijami SZDL, sindikati in z ostalimi družbenimi organizacijami. Le tako bo mogoče spoznati in obdelati probleme, ki niso važni samo za mladino, ampak so širšega družbenega pomena.

Majhna tovarna z veliko dejavnostjo

Obisk v Tovarni vijakov na Viču

Kolektiv 115 delavcev in uslužbencev nenehno povečuje proizvodnjo — Od zastarelih obratov do sodobne avtomatizacije — Kakšne so želje in načrti delavstva?

Sredi gosto nasajenih dreves v Tomažičevi ulici stojijo že dokaj odslužene zgradbe, poslopja nekdanjega mlina na Viču. Obdaja jih Gradašica in, kdor ne bi vedel, bi težko zaznal, da ima tukaj prostore prva jugoslovanska Tovarna vijakov. Sele, ko zaslišiš ropot strojev, ti je jasno, da tod živi in dela kolektiv, katerega skrb je zadovoljiti našo industrijo z drobnimi, a prepotrebni artikli — vijaki.

Ondan me je privedla pot v to tovarno in ni mi bilo žal obiska, zakaj delovni proces je od ranega jutra do poznega večera živahen, seveda pa tudi nič manj zanimiv. Kako je moč v teh stisnjenih prostorih nekaj ustvarjati, se mi je porodilo vprašanje, ko sem prestopil prag upravnega poslopja. Kaj kmalu mi je bilo vse dovolj jasno, saj sem se takoj zapletel v pogovor s tehničnim vodjo tov. Vojnovičem, ki ima to podjetje takorekoč v malem prstu. Kaj je torej povedal?

ŽE 38 LET V ISTIH PROSTORIH

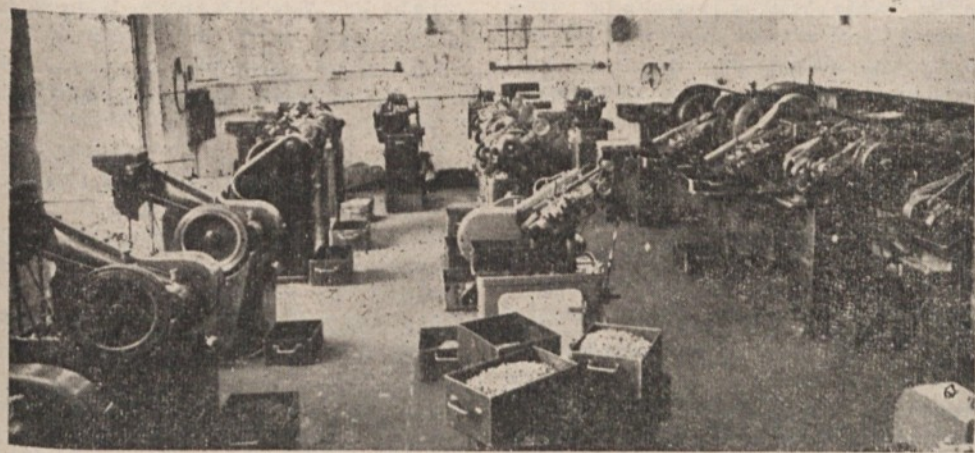
Tovarna vijakov je bila ustanovljena kot privatno podjetje že leta 1923 in deluje neprekinjeno do danes. Ker je bila sprva majhna

smo jih izdelali doma, in še tiste, ki smo jih naročili v SZ in CSSR. Z gradnjo nameravamo začeti leta 1963, ker imamo že odobren program rekonstrukcije. Za namestitev novih strojev bomo do dograditve začasno izkoristili objekt dosedanje kvasarne pivovarne Union, ko pa bo zgrajen novi objekt, bomo stare zgradbe izkoristili za pomožne prostore in delno za pisarne, predvsem pa za skladišča, ki nam sedaj močno primanjkujejo. Nedvomno bomo s tem ustvarili boljše pogoje dela in začel se bo še večji vzpon proizvodnje in pa podjetja samega.

OD 62 DO 1200 TON IZDELKOV

Zanimalo me je, kako je s proizvodnjo in kakšen napredek je bil dosežen, seveda pa tudi, kako jo nameravajo še povečati. Zvedel sem tole:

„Tovarna je naredila že doslej velik skok naprej. Leta 1950 je na primer izdelala le 62 ton vijakov — predvsem lesnih — nato pa se je proizvodnja stalno izboljševala, tako da smo lani izdelali že 296 ton (indeks povečanja v primerjavi z letom 1950 je 4.78). Predvsem smo začeli v veliki meri izdelovati vijake za kovine z milimetrskim navojem v premeru od 2.6 do 6 mm. Osvojili smo tudi proizvodnjo vijakov za pločevino — tako imenovanih kniping vijakov — za potrebe industrije motornih vozil, karoserij, kovinske industrije in za

Oddelek za specialne vijake „Kniping“

podjetje, so jo po osvoboditvi priključili kot obrat najprej Saturnusu, nato pa do leta 1956 sedanemu podjetju SKIP v Sentvidu. Zatem je delovni kolektiv prevzel ta obrat v upravljanje kot samostojno podjetje.

Kot rečeno, je zgradba že zelo stara, nad 100 let, zato skoraj ne ustreza več svojemu prvotnemu namenu. Tudi stroji so bili temu primerni in prvotno namenjeni le za izdelavo lesnih vijakov, sedaj pa so seveda že močno zastareli. Po osvoboditvi se je delovni kolektiv močno zavzel, da bi preuredil stroje in jih dopolnil z novimi. To so terjale naloge, ker je bila to prva tovarna v Jugoslaviji, ki je začela izdelovati tudi vijake z milimetrskim navojem. Po lastnih konstrukcijah in v lastnih delavnicah so izdelali nove stroje-avtomate, s katerimi so začeli izdelovati tudi nove artikule. Ker v tistem času manjša podjetja niso mogla dobiti deviz za uvoz strojev iz inozemstva, je bil to edini način modernizirati strojni park, a delavci in konstruktorji so se lotili dela z veliko voljo in pogumom. Uspeh ni izostal in stroji so sedaj zares obilni — v podjetju je sedaj že veliko število modernih strojev, ki so kos nalogam in zlahka krijejo potrebe v naši industriji.

VELIKI NAČRTI ZA BOLJŠE POGOJE DELA

To je kratka zgodovina tovarne, ki zgovorno dokazuje, da je imel kolektiv resnično dobro voljo storiti vse za sodobnejši proces dela in za še večji dvig proizvodnje in kvalitete, nam je povedal tov. Vojnovič.

— Kaj pa nameravate v prihodnje? sva nadaljevala razgovor.

„Ker so sedanja poslopja prestara, se je podjetje v načrtu rekonstrukcije odločilo za gradnjo nove, sodobne zgradbe v velikosti 2200 m², kamor bomo postavili vse stroje, ki

montažna dela. Seveda pa skrbimo tudi za potrebe elektro in radio industrije, ker izdelujemo tudi zelo drobne, najfinejše vijake. Po teži je seveda videti proizvodnja zelo majhna, saj tehta 1000 takšnih vijakov le 1.75 kg, po številu pa je velika, ker izdelamo letno okrog 220 milijonov kosov. Povsem jasno je, da bomo našo proizvodnjo z uvozom strojev iz inozemstva lahko povečali celo na 1200 ton letno in vrh tega še obogatili asortiment izdelkov.“

KONKURENCE ZA ZDAJ ŠE NI!

— Dobro, proizvodnja je velika, kako pa je s prodajo? me je zanimalo.

„Predvsem je treba povedati, da obratujemo skoraj v vseh oddelkih v treh izmenah. To pa zaradi tega, ker imamo in smo imeli doslej še preveč naročil. Tudi ob sedanji ekonomski situaciji komaj zmagujemo naročila in zadoščamo potrebam trga. Izdelke pošiljamo v vse republike, izvažamo jih pa v inozemstvo ne, da bi to povzročilo resne motnje v naši industriji, ki jo z vijaki oskrbuje. Sicer pa je res, da sedaj obstoječe, nam sorodne tovarne že posvečujejo svoje kapacitete in da bo zgrajenih še nekaj takšnih tovarn, toda to nas ne moti. Konkurenca med podjetji se bo slej ko prej pojavila, a naše podjetje se bo z izboljšanjem kvalitete in s specialnimi izvedbami vijakov prav lahko kosalo z ostalimi podjetji.“

Na vprašanje, kakšen je finančni položaj, sem dobil odgovor, da novi ekonomski ukrepi dajejo podjetju možnost za še lepši razvoj. Težave pa so v tem, da konzumenti ne morejo poravnati svojih obveznosti, ker nimajo dovolj obratnih sredstev in zavlačujejo s plačili. Velika storilnost in dobro izkoriščanje kapacitet pa zagotavlja tovarni visoko rentabilnost, kar je spet v največji meri zasluga delavstva.

SLOŽNO DELO IN VZGOJA LASTNEGA KVALIFICIRANEGA KADRA

Veliki delovni uspehi in velik napredek so običajno posledica trdne organizacije dela in povezovanje med delovnim kolektivom. Da je temu tako tudi v tej tovarni, je videti iz tega, da vsi upravni organi podjetja tesno sodelujejo med seboj. Podjetje vodi delavski svet z upravnim odborom in odloča o tekočih ukrepih enotno ter složno s sindikalno organizacijo ter s strokovnim svetom, ki daje smernice tehničnega značaja. Vse to pa zelo pozitivno vpliva na delovni kolektiv, ki pri tem krepko sodeluje.

Glede na to, da je podjetje majhno in ima skromno število zaposlenega osebja, so se pri uveljavljanju novih načinov nagrajevanja — ekonomskih enot — odločili, da bodo imeli le eno ekonomsko enoto, pač pa več obračunskih enot po posameznih oddelkih. Sicer pa so imeli že sedaj način nagrajevanja po učinku, a ne po normah ter s premijami.

Kako pa izobraževanje delavstva? Ker je proizvodnja avtomatizirana, je zaposlene v podjetju precej ženske delovne sile za strežbo avtomatov. Podjetje pa je seveda večino delavstva obeh spolov priučilo tako, da so postali mnogi iz ne kvalificiranih kvalificirani delavci, kar se je pokazalo kot zelo koristno in se je ta način — brez posebnih tečajev in šolanja — prav lepo obnesel.

SKRB ZA STANOVANJA, LETNI ODMOR IN RAZVEDRILLO

Kot povsod, se je tudi v tej tovarni pojavil velik problem, kako preskrbeti zaposlenim, zlasti tistim, ki so od podjetja zelo oddaljeni, primerna stanovanja. Zato so ustanovili stanovanjsko zadrugo, ki je že resno pričela z delom, razen tega pa je tudi podjetje kupilo na Vrhovcih še nedograjeno stanovanjsko hišo — dela na njej sedaj dokončujejo — zaključili so pogodbo za štiri stanovanja v novih občinskih blokih. Tako bo za najnujnejše potrebe na voljo sedaj devet družinskih in dve samski stanovanji.

Delovni kolektiv podjetja si vsako leto privoščijo tudi odmor na Rabu, kjer ima skupaj z Dolenjskim gradbenim podjetjem Grosuplje organizirano letovanje pod zelo ugodnimi pogoji. V nemajhni meri pa je seveda poskrbljeno še za razvedrilo med delom. Delavci in uslužbenci se udeležujejo v prostem času v balinanju, streljanju, šahu, namiznem tenisu in nogometu, vsakodnevni polurni odmor pa prav tako izkoristijo za izživiljanje v nekaterih od teh panog. Urejeno pa imajo tako, da vsak dan v vsakem oddelku po eden pazi na stroje — s tem ni treba prekinjati avtomatov in pridobijo na proizvodnji okrog 5% — nato pa ima za ostalimi prav tako odmor.

Sindikalna funkcija tov. Kovačič in Ločnikar sta dejala, da bi si seveda želeli še več prostora za sindikat, za klubsko sobo in nekatere druge ugodnosti, katere pa pričakujejo po rekonstrukciji tovarne, ko bo moč misliti tudi na obsežnejšo gradnjo stanovanj in podobnega.

* * *

Se kratek sprehod po obratih. Prepričal sem se, da se v tovarni dogaja vse točno po privedovanju. Vstopil sem. Vse povsod ropot strojev, zraven marljive roke, ki jim strežejo, a zares premalo, premalo prostora. Po ozkih prehodih se vrstijo zaboji, napolnjeni s polizdelki, v posameznih oddelkih pa je toliko avtomatov, kot bi človek zašel v veliko tovarno, urejeno po vseh sodobnih predpisih, kjer mrgoli na stotine delavcev, kjer v prostorne obrate prodirajo sončni žarki. Tesno je. In vendar je poskrbljeno za varnost pri delu, čeprav se ti roboti nenehno gibljejo ter bruhajo iz sebe vsako minuto na tisoče in tisoče vijakov. Pri mnogih strojih sem postal in opazoval njihovo nenehno gibanje. Ta ali oni delavec je tudi pokazal, kako gre delovni proces.

Res, nekateri delavci in delavke so me tudi skoraj nezaupno pogledovali, češ, kaj je le ta radovednost v naših obratih. Toda prav je, da smo se — takole bežno — srečali, ker se človek na ta način lahko še bolj prepriča o veliki dejavnosti tega majhnega podjetja.

Konferenca za družbeno aktivnost žena

V oktobru se bo enako kot v vseh drugih občinah Slovenije tudi pri nas prvič sestala konferenca za družbeno aktivnost žensk. Ker gre pri tem za novo obliko in nov način reševanja problemov, s katerimi se srečujemo pri našem delu za družbeno aktivizacijo žensk, je prav, da na kratko povemo, kdaj in zakaj smo se odločili za tak način obravnavanja perečih vprašanj in kako se bomo lotili tega dela.

Na konferenci žensk Jugoslavije, ki je bila letos aprila v Zagrebu, je bila sprožena cela vrsta problemov, ki jih povzroča čedalje večje zaposlovanje ženske delovne sile. Med njimi naj omenim samo tega, da veliko število zaposlenih žensk nima nikakih strokovnih kvalifikacij, pa se kljub temu zelo malo delavk udeležuje tečajev za strokovno izpopolnjevanje. Vsem nam je jasno, da je poglavitni vzrok za takšno stanje preobremenjenost delavk z domačim delom; posledica pa je nizka produktivnost in sorazmerno nizki prejemki.

To pa že ne prizadeva več samo ne kvalificirane delavke, temveč tudi njeno družino pa tudi celotni delovni kolektiv in družbeno skupnost. Kajti delovni kolektiv, v katerem imajo visok odstotek ne kvalificirane delovne sile, bo imel zaradi nižje produktivnosti tudi majhen dohodek. Malo ali pa nič mu ne bo ostalo za družbeni standard članov kolektiva; prizadeta pa bo tudi komuna, ki dobiva sredstva za kritje svojih potreb predvsem od gospodarskih organizacij. Če te ustvarjajo malo, potem je seveda tudi del, ki ga morajo odstopiti komuni, majhen.

Vidimo torej, da vprašanje strokovne kvalifikacije žensk nikakor ni samo žensko, temveč družbeno vprašanje. Zato ne bi bilo prav, če bi ga morale reševati samo ženske. Vprašanja se bodo morale lotiti vse tiste organizacije, ustanove, organi delavskega in družbenega upravljanja itd., ki lahko kakor koli pripomorejo k njegovi čim hitrejši rešitvi. Iz teh razlogov so bili na konferenci žensk Jugoslavije postavljeni temelji za tak način dela, ki omogoča, da se za reševanje določenih vprašanj združijo sile najrazličnejših činiteljev. Izvolili so tudi zvezni odbor konference za družbeno aktivnost žensk.

Komisija za delo med ženami SZDL naše občine je za pripravo občinske konference poslala vsem gospodarskim organizacijam na območju naše občine vprašalne pole, s pomočjo katerih želi ugotoviti pogoje, v katerih delajo pri njih zaposlene ženske, njihov kvalifikacijski sestav, udeleževanje v organih delavskega samoupravljanja, pogoje strokovnega izpopolnjevanja in vzroke težav, s katerimi se srečujejo pri svojem delu itd. Na ta način bo mogoče ugotoviti najbolj pereče probleme, ki bodo tema razgovorov na občinski konferenci. Na njej bodo morali sodelovati tudi predstavniki vseh tistih organov in organizacij, ki bodo lahko pripomogli ne samo k uspešnemu delu konference, temveč tudi k čim hitrejši realizaciji na njej sprejetih sklepov.

Dr. Sonja Kukovec

mercator

LJUBLJANA • JUGOSLAVIJA
VELETRGOVINA IMPORT EXPORT

Obveščamo Vas, da smo se preselili v naše poslovne prostore na Askerčevi cesti št. 3.

Glasbena vzgoja in njen pomen

Viška glasbena šola tudi širši javnosti posreduje sadove svojega dela

Z ustanovitvijo nove Jugoslavije se je tudi glasbeni vzgoji pri nas odprlo novo, obsežno področje razvojnih možnosti in udejstvovanja. Pot do glasbe je postala dostopna otrokom vseh družbenih slojev in vsakomur, ki čuti nagnjenje do nje. Z rastjo v širino pa nikakor ni izgubila na kvaliteti. Nasprotno. Karakteristika socialistične glasbene vzgoje je ravno v nenehnem intenzivnem prizadevanju, da bi se njena kvaliteta vsestransko stopnjevala. Poleg tega prizadevanja pa smo priče iskanju in utirjanju novih poti k masovnosti glasbene vzgoje. Delo glasbenih šol se ne razvija le v ozkem krogu njenih učilnic, temveč se uspešno vrašča v življenje socialistične skupnosti. Učenci glasbenih šol posredujejo s svojimi javnimi nastopi sadove glasbene vzgoje delovnim kolektivom v tovarnah, pionirjem osemletk, slepi mladini v zavodih ter v svojih radijskih in televizijskih nastopih vsem ostalim delovnim ljudem širom naše domovine. Na ta način sega vzgojna moč in dejavnost glasbenih šol daleč preko njihovega osnovnega okvira in postaja v pravem pomenu besede obče ljudska.

Glasbene šole pojmujejo svoje delo — glasbeno vzgojo — predvsem kot dopolnjevanje splošne vzgoje v šoli, družini in družbi. Pri tem si seveda prizadevajo doseči najvišjo strokovno kvaliteto. Vzoredno s tem ciljem opravljajo pomembno delo iskanja in vodenja mladih glasbenih talentov.

Vzgojno-pedagoški sistem glasbenih šol navaja otroka k natančnosti, vztrajnosti, temeljitosti; uči ga iskati težavne probleme, jih pravilno oceniti in premagati; usmerja ga v objektivno ocenjevanje lastnih in tujih uspehov ali neuspehov, njih vzrokov in posledic. S

Vzporedno z opisanimi zahtevami in težnjami delovnih ljudi, gre tudi aktivnost in prizadevnost glasbenih šol. Se posebej nas zanima dejavnost Glasbene šole Ljubljana-Vič-Rudnik. Ta je bila med prvimi, ki so se odločile ubrati novo, napredno pot. Sadove svojega dela prenaša s svojimi učenci neposredno med delovno ljudstvo. Samo lani je ta šola izvedla s svojimi učenci 70 javnih prireditev. To delo, porazdeljeno na število šolskih dni v letu pokaže, da je bila na vsak tretji šolski dan po ena javna prireditev. Učenci te šole so bili reden gost številnih proslav terenskih organizacij in tovarniških kolektivov. Kdor ve, koliko vzgojiteljevega in učenčevega truda je treba za študij enega samega programa in koliko za izvedbo vsake posamezne prireditve, bo znal ceniti vso požrtvovalnost in vso prizadevnost. Mnogi prireditve te šole pa je bila vselej povezana tudi s kvaliteto. Dvajseto obletnico vstaje naših narodov je počastila šola s tremi javnimi nastopi v dvorani Slovenske Filharmonije. Program je vseboval izključno dela domačih glasbenih ustvarjalcev. Prvi nastop — „Obisk pri jugoslovanskih skladateljih“ — je seznanil občinstvo z ustvarjalnostjo bratskih narodov. Program drugega nastopa — „Iz težkih dni v svobodo“ — je vseboval izključno skladbe, ki so jih ustvarili slovenski skladatelji iz pesniških zbirk partizanske lirike. Tretji nastop — „Obisk pri slovenskih skladateljih“ — pa je prikazal mnoga, do sedaj neznana ali celo prvič izvajana domača dela. Na Dan mladosti so učenci te šole v televizijski oddaji RTV Ljubljana izvajali skladbe slovenskih skladateljev na tematiko iz NOB.

V dvorani te šole je prišlo v minulem šolskem letu v neposreden stik z glasbo nad

V preteklem letu je bilo organiziranih več jezikovnih tečajev za angleščino in nemščino.

Uspešen start v novo izobraževalno sezono

V septembru je Delavska univerza pripravila vrsto šol, seminarjev in ciklov predavanj, ki so jih naročile gospodarske organizacije, krajevne organizacije SZDL in druge družbeno-politične organizacije.

Letos kažejo krajevne organizacije veliko zanimanje predvsem za predavanja poljudno znanstvenega značaja, zlasti pa za potopise, spremljane z diapozitivi. Redne kinopredstave bomo organizirali v Polhovem Gradcu, na Dolenjski cesti v domu SZDL, v Zelimljah, v zadružnem domu na Barju, na Skofljici in po možnosti vsakih 14 dni na Golem, na Brezovici in v Tomišlju.

Najobširnejši izobraževalni program bomo letos izvedli v podjetju „Vedrog“ — veletrgovarja na Lavrici. Večina gospodarskih organizacij pa nam doslej še ni sporočila svojih želja, oziroma poslala naročil za seminarje in predavanja.

Delavska univerza namerava tudi v letošnjem letu organizirati šole za odrasle (osemletke) po vseh večjih šolah v občini, prav tako pa tudi jezikovne tečaje za angleški, nemški, francoski in italijanski jezik, če se bo seveda za posamezne tečaje prijavilo dovolj kandidatov. Letos smo tudi prvič pripravili administrativni tečaj s strojepisjem, vendar do sedaj število prijaviteljev še ni zadovoljivo.

Beograjska konferenca je zbudila v naših kolektivih in krajevnih organizacijah močno zanimanje. Delavska univerza je že organizirala predavanja o beograjski konferenci v vseh večjih krajih. Državlani so se v velikem številu udeleževali teh predavanj. Dvorane v Podpeči, Velikih Laščah, v Tobačni tovarni in na Dolenjski cesti je polnilo od 200 do 300 poslušalcev. Skupno smo organizirali 15 predavanj o beograjski konferenci in obenem predvajali tudi krajše filme s poti tov. Tita po afriških deželah.

S predavanji, filmi in seminarji bi želeli priti v sleherno vas. Zato želimo čim tesnejšo povezavo z vsemi krajevnimi organizacijami v naši občini.

KAJ PRIPRAVLJA DELAVSKA UNIVERZA ZA OKTOBER

Tudi v letošnji sezoni smo organizirali več oddelkov osemletke. Šola je namenjena odraslim, ki niso dokončali te šole, pa si žele pridobiti to znanje za nadaljnji študij in izpopolnjevanje.

Šola ima dve stopnji. Prva obsega snov 5. in 6. razreda osnovne šole, druga pa snov 7. in 8. razreda.

Z 2. oktobrom se je na šoli „Oskar Kovacic“ na Rakovniku in na II. osnovni šoli na Viču že pričel reden pouk obeh stopenj.

10. oktobra se bo pričel tudi jezikovni tečaj nemškega jezika v podjetju LIP Podpeč. Obiskovalo ga bo 25 delavcev.

S 1. oktobrom je potujoči kino Delavske univerze organiziral tudi redne kinopredstave: — vsako soboto, ob 20. uri, na Skofljici v Gasilskem domu,

— vsako nedeljo, ob 15. uri, v Zelimljah v Gasilskem domu,

— vsako nedeljo, ob 10. uri dopoldne in ob 19. uri zvečer pa v Domu SZDL na Dolenjski cesti.

Skupno z Zvezo prijateljev mladine, ki je imela letne občne zборе, smo organizirali med 26. septembrom in 10. oktobrom v Velikih Laščah, na Igu, v Notranjih Goricah, na Vrbovcih in v Rožni dolini predavanja o vzgoji otroka, ki jih je obiskalo približno 800 staršev in članov Zveze prijateljev mladine.

VEČERNA POLITIČNA ŠOLA V NOVI SEZONI

V sredini meseca oktobra bo pričela z delom politična šola pri Delavski univerzi naše občine. Šola bo posežala v prvem oddelku 26 slušateljev iz gospodarskih organizacij.

V drugem oddelku, ki bo pričel z delom nekoliko kasneje pa bodo izbrani slušatelji iz ustanov, šol itd.

Učni program bo povsod prilagojen strukturi slušateljev. S to novostjo bo delo šole popolnejše in tudi bolj specializirano. Predavateljski kader sestavlja vrsta znanih gospodarskih in političnih delavcev naše občine. Za upravnika politične šole pa je imenovan tov. Mole Dušan.

Orkester Glasbene šole Vič-Rudnik je bil na letošnji republiški reviji „najboljši

samostojnim študijem doma, z javnimi nastopi, zlasti pa s skupinskimi vajami v raznovrstnih ansamblih, kjer se otroku najkonkretnije vzbudi kolektivistični čut, se razvija otrok v samostojnega, discipliniranega, samozavestnega in samokritičnega člana naše socialistične skupnosti.

Študij glasbe je trdo, včasih vprav težaško delo, ki vzame mnogo prostega izvenšolskega časa in terjaja mnogo samozatajevanja. Vendar pa je prosti čas s študijem glasbe v vzgojnem pogledu idealno in optimalno izkoriščen. Zaposleni otrok ne postopa in tudi ne pride v stik z neprimerno družbo. Glasbene šole imajo torej tudi vlogo preventive v mladinskem skrbstvu in so družbeni izdatki zanje tudi s te plati utemeljeni.

Glasbena vzgoja v mladosti je neke vrste kapital, ki se uspešno obrestuje še v zreli življenjski dobi. Izkušnje kažejo, da nudi obvladane kateregakoli glasbenega instrumenta idealno možnost za rekreacijo. Številni pevski in instrumentalni ansambli rudarskih, železničarskih, poštarskih in drugih delovnih kolektivov imajo pri nas večdesetletno tradicijo. Prav v zadnjih letih pa so zahteve tovarniških delovnih kolektivov po glasbeni vzgoji in po formiranju lastnih ansamblov vse pogostejše in izrazitejše.

2000 pionirjev osemletk. Težko si je predstavljati učinkovitejši vzgojni prijem kot je glasbeni program, ki ga izvajajo sovrstniki mladega občinstva v avditoriju. Vsebinsko posameznih skladb je mladim poslušalcem na prijeten in dojemljiv način posredoval komentator. Vrstile so se glasbene uganki, ki so jih otroci nad vse prizadevno pa tudi uspešno reševali. Za mnoge izmed njih je bil to prvi neposredni korak v čarobni svet glasbe. Razpoloženje otrok v dvorani in ugotovitve njihovih vzgojiteljev so pokazali, da je ta način sodelovanja in povezave glasbene šole z osemletkami in drugimi šolami nadvse potreben, uspešen in kvaliteten.

Za tako uspešno delo Glasbene šole pa ima nedvomno velike zasluge Občinski LO Ljubljana-Vič-Rudnik, ki je v okviru danih možnosti nudil šoli vse pogoje za uspešen razvoj.

Po navedenih kriterijih ocenjena vrednost glasbene vzgoje na glasbenih šolah, po vsej verjetnosti močno presega ekonomsko vrednost izdatkov, ki jih daje skupnost vsako leto za vzdrževanje teh šol. Po vsem svetu je glasbena vzgoja v nenehnem, naglem vzponu in poletu. Zato tudi pri nas ne smemo varčevati, ko omogočamo mladini glasbeno vzgojo, s katero bo mogla povzpeti na višjo raven svoje duhovne moči.

MOŽJE!

pred britjem uporabljajte redno

A vodico

po britju pa

B vodico

UČENCI IZ PODPEČI IN IZ PRESERJEV V NOVI ŠOLI

V nedeljo je bila v Podpeči lepa svečanost. Tu je predsednik Občinskega ljudskega odbora tov. Rome Ivan prerezal trak na vhodnih vratih nove osemletke in tako otvoril šolo.

Iz bivšega zadrugnega doma so tu preuredili prostore v sodobno šolo s šestimi razredi in posebnim prostorom za tehnični pouk in kuhinjo. Bivši zadrugni dom so adaptirali s samopriskom državljanov in ob pomoči ljudskega odbora.

Novi šolski prostori so lahko v ponos prebivalcem Podpeči in Preserjev.

Predsednik šolskega odbora Lole Petelin govori ob otvoritvi nove osemletke v Preserju

Želimejčani bodo zavili rokave, da bodo dobili pitno vodo

Na jugozahodnem delu Ljubljanskega barja leži Zelimejska dolina z majhno toda prijetno vasico Zelimej. Zadnje čase razpravljajo njeni vaščani, kako bi s pomočjo Občinskega LO Ljubljana-Vič-Rudnik napeljali vodovod. Le-ta je v Zelimeju nujno potreben, saj kraj nima zdrave pitne vode.

Nedavno so sklicali množični sestanek, na katerem so obravnavali vprašanje, kako čimprej priti do zdrave pitne vode.

Sestanka so se udeležili tudi predstavniki občinskega LO in SZDL. Za izvedbo akcije so že izvolili poseben odbor. Računajo da bodo že letos opravili betonska dela okoli zajetja; v prihodnjem letu pa bodo v zelimejski dolini že imeli zdravo pitno vodo. Veliko zani-

manje državljanov, oziroma velika pripravljenost, nad 32 gospodinjstev najbolje jamči, da bodo dela v napovedanem roku opravljena.

Ob letošnjem tednu otroka

Mednarodnemu praznovanju Dneva otroka se pridružujejo tudi naši narodi z organizacijo Tedna otroka.

Že tradicija je, da ob Tednu otroka pregledujemo uspehe in prizadevanja na področju družbene skrbi za otroka in sprejemamo programe za aktivnejše in še bolj poglobljeno delo. Ker so ravno društva prijateljev mladine pobudniki in usmerjevalci organiziranega dela z mladino je prav, da ravno ta društva ob Tednu otroka podajajo obračun svojega dela in ob enem sprejemajo programe za bodoče obdobje.

Letošnje praznovanje, se bo uvrstilo v okvir številnih proslav s katerimi slavimo obletnico vstaje naših narodov pa tudi v okvir široko organiziranih Jugoslovanskih pionirskih iger.

Pri Občinski zvezi prijateljev mladine je poseben odbor za izvedbo Tedna otroka v naši občini. Sestavljen je poseben program, čigar točke so naslednje:

1. Prikaz gradiva zbranega v prvi etapi Jugoslovanskih pionirskih iger. Razstava je v telovadnici II. osemletke na Viču od 1. do 5. oktobra.

2. Ob otvoritvi razstave so prejeli nagrade najprizadenejši pionirski odredi. Prvo nagrado je dobil pionirski odred na Dobrovi — v znesku 60.000 dinarjev. Drugo nagrado so prejeli pionirji I. osemletke na Viču — v znesku 50.000 dinarjev. Tretjo nagrado je dobil pionirski odred II. osemletke na Viču — v znesku 40.000 dinarjev. Četrto in peto mesto pa si delita pionirska odreda šole Barje in Notranjih goric (po 25.000 dinarjev). Vsi pionirski odredi, ki so pripravili razstave pa so dobili priznanja za svoj trud.

3. Odbor bo pripravil široko akcijo za ustanavljanje novih društev prijateljev mladine. Dne 27. IX. je že bil ustanovni občni zbor DMP na Igu, 29. IX. pa so ustanovili novo društvo na

v osnovnih organizacijah in spremeni vlogi Zveze komunistov. O tem je bilo že govora na seminarjih z vodstvi ZK! Oceniti morajo kako so se komunisti uveljavili kot družbeno politični delavci, skratka, poročila naj vsebujejo analizo notranje graditve in rasti organizacije Zveze komunistov v razdobju od zadnje konference.

Večja ali manjša aktivnost osnovnih organizacij je seveda odvisna tudi od sestave vodstva. Zato je treba skrbeti, da bodo izvoljeni taki člani Zveze komunistov, ki imajo politični refleks in so vsestransko razgledani. V vodstvo bo torej treba izbrati dejansko najboljše člane Zveze komunistov.

V zadnjem času smo kadrovske in organizacijske utrdili poverjenstva občinskega komiteja tako, da bodo lahko tudi poverjenstva pomagala v pripravi in da bodo spremljala potek letnih konferenc osnovnih organizacij. Poverjenstva pa bodo kot pomožni organ komiteja, oziroma kot instruktajni organ tudi sicer v pomoč osnovnim organizacijam pri njihovem delu.

Dobrovi. Prvotnim enajstim društvom so se torej v tekočem letu pridružila še tri nova društva: v Horjulu, na Igu in na Dobrovi.

4. Odbor pa bo tudi poskrbel za povečanje članstva v društvih prijateljev mladine. Akcija bo trajala ne le ves oktober pač pa do konca letošnjega leta. Treba bo slediti zgledu DPM Trnovo, ki je že povečalo število članstva za tri sto odstotkov.

5. Program obeta tudi priprave za novo otroško ustanovo na Bičevju. Na tem območju so v zadnjih mesecih naselili preko 120 novih stanovanj; v neposredni bližini pa ni nobene otroške ustanove.

6. Občinska skupščina ZPM bo 5. oktobra, ob 16. uri, v sejni dvorani ObLO Vič-Rudnik. Da bi z delom ZPM seznanili čimveč državljanov, bomo vabili na skupščino tudi po dva zastopnika SZDL iz krajev, kjer ni društev prijateljev mladine.

Vsa društva prijateljev mladine so že imela svoje občne zbornice koncem meseca septembra. Na njih so člani napravili obračun dela in predlagali program za bodoče obdobje.

SZDL je dala pobudo za konkretno komunalno akcijo

29. XI. bo stekla voda na Ig

Krajevna organizacija SZDL na Igu je lani na svoji letni konferenci dobila obravnavala politično, gospodarsko in komunalno dejavnost na svojem območju. Med sklepi, ki jih je sprejela, je bil tudi sklep, da je na vsak način treba pospešiti delo krajevnega odbora Ig in urediti pereča komunalna vprašanja. Po konferenci se je novoizvoljeni odbor lotil nakazanih problemov. Prva in najvažnejša naloga je bila rešiti kadrovske vprašanje v krajevni odboru in drugih družbenih organizacijah. Odbor SZDL je že na prvem zboru volivcev predlagal izvolitev novega krajevnega odbora, ki je kot prvi poklican k usmerjanju gospodarske in komunalne dejavnosti.

Ker je bil vsa poveljna leta na zborih volivcev kamen spotike vodovod, je bila v začetku tega leta organizirana na pobudo SZDL vodovodna skupnost Ig—Tomišelj. Člani njenega odbora se docela zavedajo svojih nalog in dolžnosti. Delo pri rekonstrukciji vodovoda namreč zelo uspešno napreduje. Zdaj je na Igu že skoraj v celoti položen glavni cevovod v dolžini okoli 2000 metrov in so že začeli

polagati cevovod v vasi Staje. Celotno delo tako dobro napreduje, da bo prva etapa opravljena že do konca tega leta. Obnovili bodo torej vodovod v dolžini 4 km: za vasi Ig, Staje in Kot. Volivci so se zavzeli za akcijo in priskočili na pomoč s prostovoljnimi samopriskom, ki znaša okoli pet milijonov.

Hkrati pa na Igu rešujejo tudi ostala komunalna vprašanja kot so: popravilo mostu čez Iščo, gradnja novega mostu z zapornicami na Igu in gradnja nove trafopostaje. Za to so državljani prispevali skoraj ves gradbeni material. Razen omenjenega pa je krajevni odbor skupno s sekcijo za komunalno dejavnost urejal in popravil tudi nekatera vaška pota.

Vodovodnemu in krajevni odboru so priskočili na pomoč tudi podjetja; Kovinska industrija Ig s 300.000 dinarji, Krajevna mesarija Ig z 200.000 in Trgovsko podjetje Hrana — poslovalnica Ig s 125.000 dinarji. Z gotovostjo pa pričakujemo, da bodo tudi ostala podjetja izpolnila svoje obljube.

Na območju izanskega krajevnega odbora torej letos tudi poleti ni bilo mrtve sezone.

Socialistična zveza je torej odigrala veliko in pomembno vlogo. Če bodo tako nadaljevali,

bodo tudi tisti posamezniki, ki še zdaj stojijo ob strani, uvideli, da se z voljo in primerno organizacijo veliko naredi.

Žažar bo že letos dobil zdravo pitno vodo

V Žažarju so šele letos začeli graditi vodovod. Predpriprave pa so opravili že preje. Vodovod gradijo prebivalci sami, delno finančno pomoč pa jim nudi ObLO in okrajna komisija za male asanacije. Vsa dela bodo opravili prebivalci sami, ki zbirajo tudi prispevke v denarju in lesu.

Črpališče je zdaj že urejeno, montirali so novo črpalko, dogradili rezervoar in položili cevi od rezervoarja. Gradnja gre torej k koncu. Doslej so morali v suši voziti vodo od zelo daleč. Zaradi neurejene ceste so imeli na vozovih le manjše sode. Primerne pitne vode v tem naselju, ki ima 36 hiš, ni bilo. Z dograditvijo vodovoda se bo pridnim vaščanom Žažarja in Podsmreke odvalila velika skrb, ki jih je tlačila dolga leta.

PROSLAVA 20-LETNICE VSTAJE IN KRAJEVNEGA PRAZNIKA LAŠČ NA ROBU

Dne 17. septembra 1961 so prebivalci z območja Lašč proslavili 20-letnjo vstajo in svoj krajevni praznik na poseben način.

Kmalu po deveti uri so se številni prebivalci zbrali na Robu, od koder so se z zastavami in venci napotili do vasi Mački. Z odkritjem plošče so počastili spomin na 14 žrtev, ki so jih 8. V. 1944 umorili belogardisti. Žrtve so bili člani komande mesta Lašč, ki so delali na osvobojenem ozemlju in bili izdani. Med ubitimi so bile tudi štiri ženske.

V zgodnji popoldanski uri so odkrili spominsko ploščo še dvema mladima prvoborcema v Podhojnem hribu. Ko sta zapuščala hišo pri „Štefinu“ jima je strel iz strojnice pretrgal nit življenja: Steblaju Ladotu in Grmeku Francu.

Z lepo spominsko svečanostjo, na kateri je sodeloval tudi pevski zbor iz Lašč pod vodstvom Nika Valjeveca, je s partizanskim srečanjem na Robu, utonil v mraku dan spominov na težke čase; v mislih na še lepši jutrišnji dan za katerega so tudi prebivalci tega lepega dela naše komune žrtvovali svoja življenja.

Spominska plošča v vasi Mački

Na Orlah podružnica SZDL

Minuli teden so se po dolgem času zbrali volivci in člani SZDL Orl na sestanek, z namenom, da izvolijo sekretariat podružnice SZDL na Orlah.

Ze več let so čutili, da niso dovolj povezani s krajevnim odborom SZDL Rudnik in tudi pozneje, ko so se pridružili Daljni vasi, je bila ta povezava le na papirju.

Tudi nad 30 kmetijcev z Orl ima svoje probleme in težave, ki so jih nakazali na tem sestanku. Predvsem niso imeli nikogar, da bi

se nanj obračali z raznimi gospodarskimi in družbeno-političnimi vprašanji. Seveda so tudi sami nekoliko krivi. Člani KO SZDL Daljna vas z Orl se namreč niso redno udeleževali sej, ki jih je imel odbor Daljne vasi že devet. Po izmenjavi mnenj o delu podružnice in o novih oblikah dela SZDL, so izvolili sekretariat podružnice, ki jo bodo vodili Miha Frkolj kot predsednik, tovariš Nebec kot tajnik in Černe kot blagajnik.

Na Igu le začasna rešitev šolanja

Na zboru volivcev izvoljeni 15 članski šolski odbor, je že pričel z delom. Nalog se je lotil z vso resnostjo. Kljub temu, da so dobili novo učilnico v tekočem šolskem letu, bo naslednje leto spet grozila nevarnost četrte izmene. Poglavitna naloga bo torej priskrbiti še eno učilnico, ki bo reševala iz zadreg dokler ne bo postavljena nova šola. Za to je Projektivni zavod Ljubljana-Rudnik že izdelal idejni osnutek, tega pa je šolski odbor odstopil v revizijo občini Vič-Rudnik. Jeseni leta 1962. bi že pričeli z gradnjo te šole.

Pouk je sedaj v eni učilnici še v treh izmenah. Na šoli je 14 učnih moči, otrok pa je 317, kar je za 30 otrok več kot v letu 1960.

Pričela se je že reorganizacija šolstva na našem terenu. Otroci z naslednjih šol: Tomišelj, Iška vas, Golo in Zapotok bodo obiskovali višje razrede na Igu. Zaradi tega se bo dosednji šolski odbor šole na Igu povečal še za dva člana iz okoliških šolskih odborov. Šolski odbor bo namreč reševal vprašanja šolstva v vsem okolišju Iga. Centralna šola je prevzela od ostalih šol finančno, personalno in administrativno poslovanje. S tem je omogočeno, da se bodo upravitelji in učitelji manjših šol lahko posvetili izključno pedagoškemu delu in s tem povečali uspehe svojih šol. Cilj je torej — razbremeniti učitelje administracije in jih bolj vključiti v pedagoško delo.

Tudi letos večerna politična šola

Tudi letos bo Občinski komite LMS Ljubljana-Vič-Rudnik organiziral mladinsko politično šolo za mladinske aktiviste in za vse ostale mladince, ki bi radi razširili svoje znanje.

Program letošnjih političnih šol bo bistveno spremenjen, saj stari program ni nudil aktivistom dovolj teoretičnega znanja za njihovo vsakdanje delo. Šola bo imela dva oddelka in sicer enega za aktiviste iz šol, drugega pa za aktiviste iz podjetij.

V programu za šolske aktiviste so teme kot na primer: šolska reforma in finansiranje šol, samoupravljanje v šolah ter pravice in naloge šolskih in dijaških skupnosti. Tudi v drugem programu so teme, ki bodo nudile aktivistom dovolj teoretičnega znanja za delo v podjetju.

Občinski komite LMS si bo prizadeval, da bo v mladinsko politično šolo vključil tudi tiste mladince, ki delajo v drugih družbenih organizacijah.

LETOVANJA SO KONČANA

Otroci iz občine Vič-Rudnik so letos letovali v petih letoviščih. Skupno je bilo na letovanju 701 otrok. 404 otroci so preživeli prijetne tri-tedenske počitnice v Rovinju, 158 otrok v Logu pod Mangrtom, 65 otrok doma Malči Beličeve je en mesec letovalo v Filip Jakobu, 42 otrok iz Rožne doline v Ankaranu, 32 tabornikov iz Trnovega pa v Martuljku.

Preko 200 otrok, ki so počitnice preživeli v Ljubljani je del dneva prebilo na kopališču Kolezija, kjer je Plavalni klub Ljubljana organiziral dva plavalna tečaja. Ob koncu vsakega tečaja so priredili tekmovanje in se za spomin fotografirali.

Urejuje uredniški odbor.
Odgovorni urednik Zorž Vlado.

Tiska Tiskarna šolskih delavnic tehniških šol v Ljubljani.

Naša komuna v ljudski revoluciji

Partizanske tiskarne v naši občini

Partizanske tehnike in tiskarne so odigrale v NOB izredno vlogo. Prav zanimivo je, da je velika večina partizanskih tiskarn in tehnik delovala prav na območju sedanje občine Vič-Rudnik.

Ena prvih ilegalnih tiskarn, ki je bila pozneje izdana, je bila partijska tiskarna pri tov. Jarcu v Črni vasi. Zatem je ilegalna tiskarna zrasla tudi v Vnanjih Goricah. Za to tiskarno sta se dogovorila pri Novakovih Tomo Breje in Jože Kopitar; vodil pa jo je Ivan Plaskar. Tiskarna je delala do konca aprila leta 1941.

Dokumentna tehnika je po napadu na Jugoslavijo nekaj časa delovala pri Janezu Skrabu na Izanski cesti, vodila pa jo je Mira Ružičeva.

Po zasedbi Ljubljane je partijska tehnika izgubila vse tiskarne in to prav v času, ko bi jih najbolj potrebovala. Sele po nekaj mesecih prizadevanja Centralne tehnike se je posrečilo najti prostor za tiskarno. Poleti leta 1941 se je Centralni komite odločil za hišo na Cesti na Brdo 95, ki je bila ravno na prodaj. Hišo sta si bila osebno ogledala Franc Leskošek in Tone Tomšič. Rudi Ganziti je po nalogu Centralnega komiteja začel graditi bunker. To je bila prva podzemeljska tiskarna, zgrajena po izkušnjah, ki jih je tovariš Edvard Kardelj prinesel iz Zagreba. Vhod v tiskarno je bil tak, da so se tla predsobe in stranišča prepegljavale po tračnicah. Prostor je bil pokrit z železobetonsko ploščo, na tej pa je bila stepana plast ilovice, na to pa je bil položen tlak pralnice, ki je bila nad tiskarno. Ako bi okupatorji pri morebitni preiskavi dvignili tla pralnice in prišli do ilovice, bi bili prepričani, da spodaj ni ničesar. V tiskarno je zaradi slabe izolacije ves čas pritiskala voda in slabšala že itak hude pogoje za delo; zato so prostor imenovali „Podmornica“.

Da bi bila „Podmornica“ čim bolj zavarovana, da ne bi opozarjala nase številnih obiskovalcev, so v isti hiši namestili še mizarstvo delavnico, ki je bila legalno prijavljena na ime mizarja Samca s Tržaške ceste. Delala je predvsem kamuflačne predmete za ilegalne potrebe. Dober mesec po ograditvi Ljubljane z žično

Tehnika „Krim“

mrežo, se je „Podmornica“ preselila v Kozarje, od tam pa v Dolomite, v Zirovnikov graben.

Barje in pobočje Krma, kjer je delovala tehnika „Krim“, je že v prvih dneh okupacije nudilo okupatorju in kasneje beli gardi hud odpor. Da bi delo olajšali in omogočili z Ljubljano čim tesnejši stik, so partizani med Podkrajem in Jezerom v avgustu leta 1942 osnovali posebno točko, ki je imela nalogo, posredovati iz Ljubljane ves potreben material in pošto. Začetek krimske tehnike je bil na Je-

zeru pri Kobiju v drvarnici. Oktobra 1942 je prišel semkaj Milan Apih. Točka je dobila radio in začela razmnoževati radijske vesti in kmalu nato ciklostirati Slovenski poročevalec ter ostali tisk za Osvobodilno fronto. Od tu so se januarja leta 1943 preselili v barako, ki so jo zgradili v težko dostopnih strminah nad Iškim Vintgarjem. Pod strokovnim vodstvom tiskarja Ivana Melika so tiskanje tako izpopolnili, da so izdajali celo trobarvne tiske. Tiskali so časopise, brošure, letake, vesti itd.

Krimska tehnika je delovala do jeseni 1943. Obnovljena in ponovno odprta pa je bila 27. septembra leta 1959.

Po ograditvi Ljubljane z žičnimi ovirami je bilo zelo težko prenašati material in literaturo preko bloka. Začeli so graditi novo tiskarno, v mestu na Emonski cesti pri tov. Kranjcu, kjer so zmanjšali spalnico približno za en meter. Tako je nastal dolg ozek prostor z imenom „Tunel“. Tiskarna je začela delovati pozimi leta 1942. Delali so po policijski uri. Imeli so zanesljiv sistem signalnih luči. Kadar je zgorela rdeča luč, je pomenilo, da je nevarnost v hiši — tišina! Ustanovitev tiskarne sta pripravila Dušan Kraigher in Mitja Ribičič, Stane Cimperman pa je bil njen tehnični vodja.

Ostale tehnike so bile še: Ciklostilna tehnika na Knezovem štradonu pri Srnakovih in v Trnovem v Gerbičevi ulici 9.

Poleg tiskarn je centralna tehnika zgradila tudi vrsto bunkerjev za pomembnejše ilegalce. Enega izmed takih bunkerjev so zgradili na Izanski cesti pri Vladu Majenu — Krpanu.

Prve dni meseca marca 1942 so začeli delati bunker pri Romihovih na poti na Dretnikov vrh.

Važen bunker je bil tudi v stavbi Marije Ivančičeve ob Gradaščici, ki je deloval v letih 1941 in 1942 do leta 1943. V njem so se zadrževali člani Centralnega komiteja, Glavnega poveljstva in Centralne tehnike.

„Podmornica“

Imamo tudi državne prvake in reprezentante

Danes začnjam s stalno rubriko o športnih dogajanjih v naši občini, o tekmovanjih in nastopih klubov ali društev, o njihovih uspehih in neuspehih na športnih terenih. Poglejmo torej, kaj se je v zadnjem času zgodilo.

• Ni dolgo tega, kar je bilo na strelišču ob Dolenjski cesti več strelskih tekmovanj. Na okrajnem prvenstvu so se najbolj odrezali strelci občine Vič-Rudnik in na republiškem prvenstvu tudi v največjem številu sestavljali ekipe okraja Ljubljana. Clani SD Diopter Jež, Vrbince, Mikolič, Planine, Peter in Milena Di-

mičeva ter Tatjana Reboljeva so tudi tvorili jedro republiške reprezentance na državnem prvenstvu.

Med vsemi je najbolj presenetila 16-letna Tatjana Rebolj, ki je postala petkratna republiška prvakinja, nato pa še enkrat državna prvakinja ter se uvrstila v državno žensko reprezentanco za evropsko prvenstvo v Budimpešti. Tam je v hudi konkurenci dosegla za svoja leta časten uspeh. Na državnem prvenstvu so se dobro uveljavili tudi Jež z naslo-

vom državnega prvaka ter Vrbince in Mikolič, ki so si priborili Titov pokal.

• Tudi balinarji z Viča se v republiškem in zveznem merilu zelo dobro uveljavljajo. BK Zaba, Rožna dolina in Jadran so tekmovali v zvezni balinarski ligi, pri čemer je Zaba osvojila naslov državnega prvaka v četvorkah. Ekipo so sestavljali Petrovčič, Vrhovec, Turk in Karo. Isti tekmovalci so sodelovali tudi na državnem prvenstvu dvojek. Par Petrovčič—Karo je osvojil naslov državnega prvaka, par Vrhovec—Turk pa se je uvrstil na drugo mesto. Sredi oktobra bo jugoslovanska balinarska reprezentanca sodelovala na svetovnem prvenstvu v Torinu, kjer ima, poleg Italijanov in Francozov, precej možnosti za dobro uvrstitev. Reprezentanco v celoti sestavljajo Vičani: Petrovčič, Vrhovec, Turk in Loboda (Rož. dolina), kar je ponoven dokaz, da je balinarski šport v naši občini na zelo kvalitetni ravni.

• V okviru moške republiške rokometne lige, kjer nastopa deset moštev, se odlično uveljavlja ekipa Partizana—Krima. V dosedanjih štirih kolih te lige ni izgubila nobene tekme ter je tako osvojila vseh osem možnih točk in je trenutno na prvem mestu prvenstvene lestvice. Če bo do konca jesenskega prvenstva tako uspešno nadaljevala svojo zmagovito pot, potem ji lahko pripišemo naslov jesenskega prvaka.

• Precej slabše uspehe dosega v ženski republiški rokometni ligi viška Svoboda. V treh odigranih tekmah je le enkrat zmagala, dvakrat pa je izgubila, tako da je sedaj z dvema dobljenima točkama med osmimi ekipami na šestem mestu. Glede na to, da je Svoboda v prejšnjih letih igrala odločilno vlogo v tej ligi in se je celo borila za vstop v zvezno ligo, je to zanj sedaj v resnici velik neuspeh.

• Nogometaši sedanjega Odreda—Krima se že več let borijo z velikimi finančnimi težavami. Kljub temu pa so bili vse dotlej zelo solidni na tekmovanjih slovenske conske nogometne lige. Ko so letos dobili nov odbor in si nekoliko izboljšali materialni položaj, je bilo pričakovati, da bodo precej resno posegli v dogodke v okviru slovenske conske lige. Pokazalo pa se je povsem obratno. V štirih kolih jesenskega prvenstva so izgubili kar tri tekme in so šele v četrtem kolu premagali mnogo slabšega Kovinarja iz Maribora. Morda so sedaj prebrodili krizo in lahko pričakujemo od njih večje uspehe? Upajmo da bo tako!

Tudi mladinsko moštvo istega kluba ne zavzema v mladinski nogometni ligi zavidljivega položaja, saj je uvrščeno bolj na dnu prvenstvene lestvice. To pomeni, da bo treba v tem klubu bolj skrbeti tudi za mladi naraščaj, ki je pred leti igral na nogometnih igriščih precej pomembno vlogo.

• Grafičar letos spet ni uspel narediti koraka naprej — iz podzvezne v slovensko zonsko nogometno ligo. Zato igra sedaj znova v podzvezni ligi, kjer pa skoraj nima konkurence. Trenutno je po štirih kolih z osmimi točkami in brez izgubljene tekme na čelu lestvice in bo, če ne bo prišlo do kakšnih zapletov, kot vse kaže, tam tudi ostal ter osvojil naslov jesenskega prvaka.

Moj kraj včera, danes in jutri

Minuli ponedeljek je bila na Viču v prostorih gimnazije odprta osrednja razstava pionirjev občine Vič-Rudnik pod naslovom: „Moj kraj včera, danes in jutri!“

Razstava je zelo zanimiva. Prikazuje nam na razne načine razvoj naše komunice od kamene dobe, preko mostiščarjev, trdega življenja v dobi fevdalizma in kapitalizma, slavne NOB in časa ko je prevzelo v roke oblast delovno ljudstvo, kateremu je osnovni smoter nenehna tehnični napredek v prid blagostanja delovnih ljudi.

Vse to je na razstavi izraženo v slikah, grafikah, linorezih in celo v olju. Tudi vrsta maket, fotografij in spisov prikazuje in opisuje dejavnost naših pionirjev, ki so prav v tednu otroka na tej razstavi prikazali, kako živo se zanimajo za dogajanja v naši komuni. K uspehi razstavi jim iskreno čestitamo z željo, da bi nas še večkrat tako prijetno presenetili.

Tudi Partizan Vič se uspešno vključuje v telesnovzgojno dejavnost ter ima v svojih vrstah precej kvalitetnih telovadcev. Mednje sodi tudi mladinka Metka Cerkvenik, ki se dobro uveljavlja v vajah na orodju (na sliki).

Rokometna sekcija na Igu

Na prvi jesenski prvenstveni tekmi v rokometu so se srečali domačini z RK Polž. Tekma je bila zanimiva in borbena ter na lepi športski višini. V prvem polčasu so se domačini izkazali kot enakovreden nasprotnik gostov. Toda vodstvo, ki so si ga pridobili v prvem polčasu, so v drugem izgubili tako, da so gostje zmagali s 5 goli razlike.

Domače moštvo je še mlado in nevirano, najbolj uspešna igralca pa sta bila na zadnji tekmi Anton Smole in Janez Žagar.

Rokometna sekcija na Igu se prav lepo razvija in skrbi tudi za nov kader. Tako imajo pionirji svojo ekipo, prav tako tudi deklice. Žal pa je prenehala sekcija za odbojko, ki je imela v pretečeni sezoni že prav lepe uspehe.

PRIJETEN IZLET V TEDNU OTROKA

Društvo prijateljev mladine terena Malči Beličeve je 3. oktobra odpeljalo na izlet 54 pionirjev, ki so bili v lanskem šolskem letu najboljši učenci. Bili so v Črnomlju in si tam ogledali znamenitosti kraja in okolice.

Partizan Podpeč vodi v ekipnem prvenstvu Slovenije

Partizansko društvo v Podpeči pod Krimom je vedno najbolj delavno ravno takrat, ko druga društva počivajo. V letošnjem poletju so stalno tekmovali s sosednjimi društvi v atletiki, nogometu in odbojki. S prostovoljnim delom so si napravili pri sindikalnem domu novo odbojkarstvo igrišče. Tudi nogometaši so odigrali več tekem in skoraj vse odločili v svojo korist. Sploh je podpeško društvo nekaj inicijator telesnovzgojnega življenja tudi v širši okolici. To je razvidno iz tega, da stalno tekmuje z društvi iz Brezovice, Loga, Borovnice, Iga in drugih krajev.

Tudi v atletiki so bili kar solidni, čeprav ne tako kot prejšnja leta. Kljub pomanjkanju opreme in slabim napravam so imeli več tekmovanj: dvoboj s Triglavom iz Kranja, tekmovanje mladink za ekipno prvenstvo Slovenije; najlepši uspeh pa so dosegli v ekipnem prvenstvu Slovenije v C programu, kjer so fantje in dekleta na prvih mestih in to s precejšnjim naskokom.

Podrobnejši rezultati tega tekmovanja so za sedaj naslednji:

Moški:

1. Partizan Podpeč — 6137 točk
2. Partizan Sl. Konjice — 5675 točk
3. Partizan Dobrovo — 5152 točk

Številni pionirji so najboljša garancija, da društveno delo v Podpeči ne bo zastalo!

Ustanovljen je zavod za prosvetno pedagoško službo

V zvezi z izvajanjem zakona o reformi šolstva, se je pokazala nujna potreba, reformirati tudi dosedanjo pedagoško službo, ki je imela predvsem značaj inšpektorske službe.

Potreba po pristnejšem in tesnejšem sodelovanju med prosvetnimi delavci v praksi in pedagoškimi svetovalci, je sprožila vrsto razprav in razmišljanj o ustanovitvi medobčinskih

zavodov za prosvetno-pedagoško službo, o njihovi vlogi, nalogah in pomenu.

Ljudski odbor Ljubljana-Vič-Rudnik je bil med prvimi, ki je občutil potrebo po takšnem zavodu ter dal pobudo občinam Grosuplje in Vrhnika za ustanovitev skupnega zavoda, ki je bil 24. VII. 1961 ustanovljen; 1. septembra 1961 pa je dejansko začel tudi z delom.

Zavod zajema na svojem območju 11 varstveno vzgojnih ustanov, 67 osnovnih šol in dve gimnaziji.

Zavod za prosvetno pedagoško službo ima svoj sedež v Ljubljani na Dolenjski cesti 47 (bivši ObLO Rudnik).

Zavod za prosvetno pedagoško službo bo opravljal izrazito strokovno službo. Njegova bistvena naloga je, da seznanja našo družbo z realno podobo napredka našega šolstva, s tem kje smo, kaj hočemo in kam gremo.

To nalogo skuša zavod rešiti s tem, da s širokimi posvetovanji vseh prosvetnih delavcev ugotavlja probleme in stanje našega šolstva ter to stanje povsod, kjer je potrebno tudi sanira.

Zavod bo torej skrbel za napredek šolstva, za boljše kvaliteto dela in za delo s posa-

mezniki. Organiziral bo podrobno mrežo razrednik in predmetnih aktivov v krajevnem, občinskem in medobčinskem merilu. Za dvig in dopolnitev strokovnosti bo prirejal celo vrsto posvetovanj, eno in več dnevni seminarjev in tečajev ter strokovnih ekskurzij. Razvijal bo notranje življenje po šolah, delal s kolektivi kot družbenimi organi, ter razvijal in pospeševal delo organov družbenega samoupravljanja šolskih odborov.

Se posebno pozornost bo Zavod posvetil izvenšolski dejavnosti.

Razvil bo tudi publicistično dejavnost in bo z rednim mesečnim biltenom seznanjal vse prosvetne delavce z rezultati posvetovanj, z delom aktivov, z rezultati pedagoške teorije in prakse ter prinašal vse novitete v strokovni in pedagoški periodiki.

Na ta način bo Zavod pripomogel k višji strokovnosti ali pa vsaj k izenačevanju pogojev in mestnih šol, k enotnosti v uporabi izkušenj v pedagoškem in strokovnem delu; družbo pa bo seznanjal z analizami, ter tako pravočasno sugeriral pristojnim organom — posebno Svetom za šolstvo — ustrezne ukrepe.

Prej so bili neplavalci, zdaj po tečaju na „Koleziji“ pa se nič več ne boje vode

KMETIJSKI NASVETI

Kuga - bolezen domačih živali

Domače živali lahko obole tudi za kužnimi boleznimi, ki jih imenujemo kuga. To so boleznice, ki jih povzročajo sila majhni povzročitelji, in ki jih moremo opazovati le s posebnimi povečevalnimi pripravami.

Te kuge so neozdravljiva obolenja, ki se naglo širijo iz kraja v kraj in nekatere povzročajo velike gospodarske škode.

Na območju naše občine so se do sedaj najpogostejše pojavljale naslednje živalske kuge: kokošja, svinjska, pasja in včasih mačja kuga.

Kokošja kuga je v naših kokošjih družinah in tudi v farmških rejah napravila že prav ogromno škodo. Čeprav so te male domače živali na videz nepomembne, so vendarle velike tovarne visokovredne živalske beljakovine — koncentrirane v jajcih.

Kokošja kuga je največkrat gospodarila med kokošmi v mestnih predelih, redkeje pa na vasi. Vzrok je bil nekontroliran promet z živimi in zaklanih kokošmi. Tako smo na ljubljanskem živilskem trgu večkrat ugotavljali sumljivo blago te vrste. S trga se je bolezen širila običajno v razne mestne predele, včasih pa tudi na deželo.

Ce na videz zdravo kokoš — toda že okuženo s klicami kuhe — spustimo med zdrave domače kokoši, so te obsojene na pogin. Kokošja kuga torej neizprosno pomori vse kokoši na dvorišču, od koder se širi tudi na sosednja.

Raznašalci kuge so mnogokrat odpadki zaklanih kokoši iz naših kuhinj in menz. Varčne gospodinjice ne trpijo, da bi kateri koli odpadek pri kuhi šel v nič, pa zato dajejo pomije živalim, največkrat kokošim. Ta varčnost pa je lahko usodna, če so v pomijah neprekuhani odpadki za kugo obolelih, zaklanih živali.

Posebno nevarni so taki okuženi odpadki na velikih mestnih smetiščih. Na njih se hranijo razne živali, posebno ptice (vrabci, golobi, grlice itd.), ki raznašajo boleznice v bližnje in dalnje kraje.

Iz zgornjih vrstic moremo razbrati kako preprečujemo in zatiramo kokošjo kugo. Na kratko bi vse preprečevalne in zatiralne ukrepe našteali takole:

- previdnost pri nabavi živih in zaklanih kokoši,
- skrajno pazljivo odstranjevanje odpadkov zaklanih živali, (odpadki ne spadajo na smetišča, temveč na ogenj!),
- za kugo obolele in sumljive kokoši je treba takoj uničiti, ker s tem odstranimo nevarna legla boleznice,
- razkužba kokošnjakov in dvorišč,
- zdrave družine je treba imeti dalj časa zaprte, da se ne bi mešale s bolnimi in sumljivimi,
- koristno pa je tudi pravočasno zaščitno cepljenje še zanesljivo zdravih kokoši (v okuženi jati je vsako cepljenje brez uspeha).

Kot že rečeno je vsak poizkus zdravljenja za kugo obolele kokoši neuspešen in nevaren za širjenje boleznice.

Meso obolele kokoši sicer ni nezdravo, je pa slabše kakovosti po hranilni vrednosti in okusu.

Od letošnjega marca na območju občine nismo zabeležili nobenega primera kokošje kuge.

Farmske reje piščancev-pohancev skoraj onemogočajo nastanek kokošje kuge pa tudi drugih kokošjih obolenj, saj so živali pod stalnim veterinarskim strokovnim nadzorom.

(Nadaljevanje sledi)

Cerar Marko

PRIPRAVA ZEMLJE ZA SETEV

Bliža se čas jesenske setve. Če hočemo doseči visoke pridelke, kar velja zlasti za intenzivne sorte, moramo zemljo pred setvijo temeljito pripraviti. Moramo jo preorati 10 do 20 dni pred setvijo, da se temeljito sesede. Tudi umetna gnojila trosimo pred setvijo, kar velja posebno za nitrofoskal, ki vsebuje apneni dušik in ga moramo zato zaorati ali pa zabranati 7 do 10 dni pred setvijo. Za intenzivne sorte pšenice je priporočljivo, da zemljo preorjemo strojno 23 cm globoko, da se bodo lahko razvile korenine. Seje na dobro prerahljani, uležani in pognojeni zemlji se lotimo setve.

Setev moramo zlasti pri intenzivnih sortah in tam kjer so zato dani pogoji opraviti strojno. Strojna setev ima velike prednosti pred ročno, žal pa se pri nas še bolj malo uporablja. Pri strojni setvi porabimo manj semen, rastlinice so med seboj enakomerno razporejene, zato dobijo več hrane in vlage. Razen tega se tudi vkoreninijo bolj globoko v zemljo in zlasti v hudih zimah zaradi tega lažje prezimijo. Povsod kjer so dani pogoji, bomo torej opravili jesensko setev strojno.

Dobra in slaba stran turizma na Kureščku

Vaščani Golega in Škrilj so bili izredno zadovoljni z dograditvijo doma na Kureščku, saj se je s to postojanko popestrilo tudi njihovo življenje. Ob delavnikih, posebno pa ob nedeljah pelje skozi obe vasi veliko število oseb, pa tudi drugih vozil. Tudi z gospodarskega vidika predstavlja ta turistična točka za marsikoga lep vir dohodkov. Do tu je vse v redu!

Vaščani se posebno v zadnjem času nejevoljno ozirajo po strehah, ki so vse bele od prahu. Obe vasi sta brez vodovoda. Vodo — seveda je to v večini primerov kapnica, črpajo iz vodnjakov. Le-ti nimajo filtrov; cesta pa je vedno bolj prometna, strehe so vedno bolj bele, v vodnjakih pa je zmerom več nesnage.

„Treba bo čimprej posebno skozi obe vasi urediti cestišče tako, da ne bo prahu, ali pa vgraditi filtre, ki bodo čistili kapnico“, priporočajo vaščani!

Turistično društvo in naša komunala se bosta morala torej čimprej lotiti tega vprašanja — da ne bo nepotrebnih posledic.

OBVESTILO

Komisija za vas občinskega odbora SZDL in Svet za kmetijstvo ObLO Ljubljana-Vič-Rudnik

vabita na otvoritev in ogled

KMETIJSKE IN GOZDARSKE RAZSTAVE, ki bo dne 8. oktobra 1961, ob 9. uri, v združenem domu na Dobrovi pri Ljubljani.

Razstavljajo: KZ Dobrova, KZ Ig, KZ Lašče, KZ Preserje, zadruga Sadjar in vrtinar, Kmetijsko posestvo „Barje“, Živinorejski obrat v Horjulu, Direkcija za ljubljansko barje, „Agrotehnika“, Lesna industrija Polhov Gradec in LPI Podpeč.

Razstavljeni bodo: poljski pridelki, živina, sadje, stroji, izdelki domače obrti in izdelki lesne industrije.

Z lanskoletne kmetijske razstave na Dobrovi

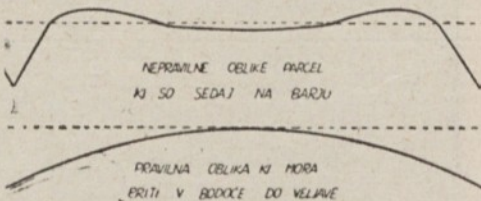
Bralci sprašujejo

Ali načrt za ureditev ljubljanskega barja obeta uspeh?

Ker velik del barja pripada naši komuni, je naša dolžnost, da se temeljito seznanimo z načrti za izkoriščanje in ureditev barja.

Varianta, ki je zdaj dokončno sprejeta, naj bi torej rešila barje pred poplavami. Vendar ali bo ogromno delo res rodilo dovolj velik uspeh? Mnenja sem, da bodo jarki ob Ljubljani samo v škodo. Če bodo jarke kopali do potrebne globine, bo grozila nevarnost, da se obrambni jez zmečka in razleze. Zdi se mi, da so za ureditev obdelovalnih parcel potrebni ti pogoji: parcele so lahko do 100 m² široke, vendar morajo biti na sredini vsaj za 1 meter dvignjene. Od sredine bi morale biti torej z rahlim padcem nagnjene k jarkom. Le-ti naj bi bili široki en meter in pol metra globoki. Sedanji jarki na posestvu Barje so brez pomena in celo v škodo. Dokaz za to najdemo v Rakovi jelši. Jarki so tam široki do 6 metrov, 3 metre in več pa globoki. Kljub temu pa je tudi letos potonila silažna kultura in krmilna pesa po vseh parcelah. Edina rešitev bi bila, če bi napravili parcele, na katerih bi bil teren nekoliko napet — na sredini zvišan. Vsaka druga rešitev ne bo prinesla rešitve. Ravna ploskev barja se namreč razmoči ob vsakem deževju. Voda se le z vrha odteče, druga pa, če je vreme ugodno, izhlapi. Po dolgotrajnejšem deževju bi se zato teren lahko dovolj hitro osušil samo v primeru, če bi bil dovolj nagnjen.

Tone Jarč

Ureditev površin po skici tov. Jarca

OPGOVOR

Zaželeno je, da se zlasti Barjani in okoliško prebivalstvo živo zanimajo za vse ukrepe na Barju, prav posebno pa še za njegovo hidrotehnično ureditev in izkoriščanje. Zato prav radi posredujemo odgovor na vsako vprašanje v zvezi z bodočnostjo našega Barja, ki išče rešitve že 200 let.

Vsem Barjanom je dobro znano, da dela največje preglavice na Barju Ljubljana, ki v času nekoliko večjih padavin prestopi bregove in preplavlja vsako leto najmanj dvakrat, tudi po 2000 ha zemljišč. Za reguliranje vode v strugi Ljubljance sta bila izvedena po osvoboditvi dva važna ukrepa in sicer: Odstranjen je bil dva metra visok betonski prag na Spici, s čimer je omogočen hitrejši odtok vode skozi Ljubljano. Na Barju se je s tem precej zmanjšal čas poplav. Barjani vedo sami povedati da se poplavna voda, ki je včasih stala po teden dni ali več, zdaj odteče že po treh dneh. Zgrajena pa je bila tudi zatvornica pri stari Cukrarni, ki ob suši zadržuje vodo v strugi Ljubljance tako visoko, da se ne rušijo bregovi v strugo. Barjani dobro vedo, kako veliko škodo jim je včasih povzročala tudi nizka voda. Načrt za hidrotehnično ureditev Barja obeta odprava poplav v celoti in dokončno

osušitev Barja. To pa bomo dosegli šele takrat, ko bomo uspeli ukrotiti Ljubljano. Predno se hidrotehnični strokovnjaki odločili za gradnjo nasipov, ki naj bi preprečili poplave, so natančno preštudirali tudi ostale možne rešitve in sicer: razširitev struge Ljubljance od Vrh-nike do Ljubljane s poglobitvijo korita skozi Ljubljano in z gradnjo tunela skozi Golovec, ki bi odvajal vso odvečno vodo z Barja.

Od vseh omenjenih treh variant je tehnično in finančno zdaleka najbolj sprejemljiva varianta z nasipi ob Ljubljani. Ob času večjih padavin se bo lahko vsa voda zadržala med nasipi. Ker se bo Barje še posedalo smo mnenja, da bo lažje večati nasipe, kot pa ponovno poglobljati strugo Ljubljance.

Da bi čimprej dobili podatke, ki so nujno potrebni pri gradnji nasipov so se strokovnjaki odločili za gradnjo treh poskusnih nasipov. Ti so že zgrajeni ob desnem bregu Ljubljance. Jarki ob nasipih bi sprejemali z barja samo padavinsko vodo. Jarkov bi ne kopali tik ob nasipih, pač pa v primerni oddaljenosti, tako, da ne bo nevarnosti, da bi se nasip razlezel in razmečkal.

Smatramo, da je razen hidrotehnične ureditve tudi velikost in oblika obdelovalnih površin odločilnega pomena. Tudi to vprašanje rešujejo strokovnjaki. Pri oblikovanju parcel ne bodo smeli zanemariti stare odvodne mreže, posebno pa ne večjih odvodnikov in že zgrajenih „stradonov“. Predvideva se, da bo razdalja med odvodniki narekovala dolžino parcele, širina pa ne bo smela biti manjša od 80 metrov.

Ker vemo, da se tako široke parcele v praksi ne dá tako napeti, da bi po njih odtekala voda v jarke, bomo morali poiskati drugo rešitev. Verjetno bo za tak odtok moral skrbeti sistem cevnih drenaž, ki so ga v svetu na sličnih zemljiščih že preizkusili. Ker pa polaganje takih drenaž še nimamo primernih strojev, delamo v sili še odprte jarke, kot smo storili tudi v Rakovi jelši. Parcele resda v letošnjem letu še niso dale zaželenega pridelka. Če pa računamo, da je bilo zemljišče meliorirano šele spomladi leta 1960, potem v enem letu res ne moremo pričakovati izrednih uspehov, zlasti še, ker bomo z napenjanjem parcel pričeli šele v prihodnjem letu, ko bomo zato dobili potrebna sredstva. V informacijo naj navedemo, da se nahajajo med novo izkopanimi jarki, v razdalji 40 metrov, še vedno stari manjši jarki brez odtoka, ki jih ni bilo mogoče zasuti. Tako ima večina parcel namesto izbočene oblike v sredini po 10 do 20 metrov široke kotanje v katerih se zadržuje padavinska voda. Te kotanje so bile v največji suši v avgustu tako vlažne, da se ni bilo mogoče spustiti vanje z nobenim strojem.

Jasno je, da na parcelah ne moremo pričakovati uspehov vse dotlej, dokler ne bodo urejene tako, kot je to potrebno ne samo za barjansko, temveč tudi za vsako trdinsko njivo.

Direkcija za ljubljansko barje

**Dopisujte v naš list,
da bo vsebinsko še bolj
pester!**

T. T. L.

TOBAČNA TOVARNA LJUBLJANA

zadovolji vsakega kadičarja

UŽITEK